

Vergaderjaar 2020–2021

21 501-32

Landbouw- en Visserijraad

Nr. 1334

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 augustus 2021

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitkomsten van de Landbouw- en Visserijraad die op 19 juli jongstleden plaatsvond te Brussel. Tevens maak ik van deze brief gebruik om uw Kamer te informeren over een technische wijziging in het Gemeenschappelijk Visserijbeleid en het proces rondom de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid.

I. Agendapunten Landbouw- en Visserijraad

Prioriteiten Sloveens Voorzitterschap

Tijdens de Raad heeft Slovenië haar prioriteiten gepresenteerd voor haar voorzitterschap het komende half jaar. Slovenië heeft drie horizontale prioriteiten, namelijk veerkracht, strategische autonomie en herstel. Daarnaast heeft Slovenië het werkprogramma op het gebied van landbouw en visserij gepresenteerd.

Wat betreft landbouw heeft Slovenië de volgende prioriteiten opgenomen in het werkprogramma:

- De afronding van de hervorming van het GLB;
- De ontwikkeling van plattelandsgebieden, met accent op digitalisering en modernisering, de rol van vrouwen en het verbeteren van de samenwerking tussen rurale en urbane gebieden;
- Het verbeteren van de positie van boer in de keten;
- Oorsprongsetikettering, in het bijzonder voor honing;
- Een eerste discussie over de EU-Bossenstrategie;
- De bestrijding van illegale bosbouw en houthandel;
- De mondiale aanpak duurzame voedselketens en -veiligheid, mede met het oog op de UN Food Systems Summit; en
- Het EU-Actieplan biologische landbouw.

Op het gebied van visserij heeft Slovenië de volgende prioriteiten:

- De herziening van de controleverordening Visserij;
- De jaarlijkse vaststelling van de vangstmogelijkheden (TAC en quota). Het voorzitterschap hoopt in oktober een akkoord te bereiken met de Baltische staten; en
- Aandacht voor kleinschalige kustvisserij, onder andere via de Controleverordening.

Wat betreft voedselveiligheid en diergezondheid heeft Slovenië de volgende prioriteiten:

- Dierenwelzijn;
- Toegang tot veilig voedsel, onder andere door inspectie en controles, oorsprongsetikettering en traceerbaarheid; en
- De bestrijding van (de verspreiding van) dierziekten.

Raadsconclusies biologische landbouw

De Raadsconclusies EU-Actieplan biologische landbouw kregen unanieme steun van de Raad. Tijdens de tafelronde vroegen veel lidstaten, ook Nederland, aandacht voor het belang van een goede balans tussen vraag en aanbod. Tevens benadrukte een aantal lidstaten dat het doel van 25% biologische landbouw in 2030 als erg ambitieus wordt ervaren. Lidstaten gaven aan het belangrijk te vinden om rekening te houden met de verschillende startposities en dat innovatie en onderzoek van groot belang zijn in de transitie naar meer biologische landbouw. Nederland heeft steun uitgesproken voor de Raadsconclusies en de rol die biologische landbouw kan spelen in de transitie naar een duurzaam voedselsysteem. Nederland heeft hierbij aangegeven een nationale strategie voor biologische productie en consumptie op te zullen stellen. Ook heeft Nederland gewezen op de positieve bijdrage van andere vormen van duurzame landbouw, zoals natuur inclusieve en kringlooplantbouw.

Ten slotte heeft Nederland gebruik gemaakt van het moment om zorgen uit te spreken over de mogelijke verzwaring van de uitvoeringslasten bij importcontroles voor biologische producten door deze te verschuiven naar de buitengrenzen van de Unie, zoals de Commissie voorstelt.

Handelsgerelateerde landbouwvraagstukken

De Commissie opende het agendapunt met een presentatie van de stand van zaken in de onderhandelingen met Chili, Nieuw-Zeeland, India, de WTO en de hoge prijs van veevoer. De onderhandelingen met Chili vorderen. Chili wil de onderhandelingen dit jaar afsluiten. Met Nieuw-Zeeland heeft in juni de 11e onderhandelingsronde plaatsgevonden. De Commissie wil concessies voor gevoelige producten zoals rundvlees, boter, kaas en melkpoeder tot een minimum beperken. Met India is in mei 2021 overeengekomen de onderhandelingen over een handelsakkoord die sinds 2013 stil lagen te herstarten, en om onderhandelingen over een separaat investeringsakkoord en een separaat akkoord inzake de bescherming van geografische indicaties op te gaan starten. De onderhandelingen met de desbetreffende handelspartners over de verdeling van de gezamenlijke WTO-tariefcontingenten van de EU en het VK ingevolge de Brexit lopen nog. Inmiddels zijn er met Noorwegen en Cuba overeenkomsten gesloten, moeten die met Pakistan, Australië en de VS nog worden ondertekend en bevinden de besprekingen met Nieuw-Zeeland, Canada, Egypte en Costa Rica zich in de afrondende fase. Over de 12e WTO Ministeriële Conferentie (30 november–3 december 2021) zei de Commissie dat de posities t.a.v. landbouw nog ver uiteen liggen en substantiële voortgang op langlopende kwesties niet in de rede ligt. Samen met de VS, en gesteund door Japan en Canada, heeft de EU een

voorstel uitgewerkt over landbouw en transparantie. Hiermee hoopt de Commissie een positieve bijdrage te leveren aan de Conferentie. De Commissie gaf aan te zien dat de veevoerprijzen hoog zijn, maar benadrukte dat de grondstoffenprijzen voor veevoer op dit moment weer dalen.

Tijdens de tafelronde benadrukten veel lidstaten, waaronder Nederland, het belang van goede balans tussen offensieve en defensieve belangen in handelsverdragen. Daarnaast vroegen lidstaten aandacht voor het gelijk speelveld en de concurrentiekracht van de EU tegen de achtergrond van hogere duurzaamheidseisen waaraan de Europese landbouwsector moet voldoen. Veel lidstaten gaven aan tevreden te zijn met de uitkomsten van de EU-VS top (15 juni 2021), in het bijzonder de opschorting met 5 jaar van de handelspolitieke maatregelen die naar aanleiding van het Airbus-Boeing geschil zijn opgelegd. Nederland heeft verder het belang benadrukt van de gezamenlijke verklaring van de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie waarin de noodzaak wordt erkend om te streven naar meer samenhang tussen de gezondheids- en milieunormen die van toepassing zijn op landbouwproducten in de Europese Unie alsook die welke van toepassing zijn op geïmporteerde landbouwproducten, die als onderdeel van de GLB-hervorming is overeengekomen. Ook maakte Nederland gebruik van het moment door aan te geven dat de EU inde onderhandelingen met Chili over tariefreducties en -quota voor eieren, eierproducten en pluimveevlees deze voorwaardelijk had moeten maken aan de implementatie door Chili van aan de EU equivalente standaarden voor dierenwelzijn.

Dierenwelzijn

De Raad sprak over een drietal (diversen) punten aangaande dierenwelzijn, te weten het Europees burgerinitiatief *End the Cage Age*, een verbod op het doden van mannelijke eendagskuikens in de leghennensector en dierenwelzijn in de kalkoehouderij. Ten algemene werd door de Raad de stap richting het verbeteren van het dierenwelzijn in de EU omarmd.

Europees burgerinitiatief End the Cage Age

De Raad besprak het Europees burgerinitiatief *End the Cage Age*, waarvoor in de EU 1,4 miljoen handtekeningen zijn gezet. De campagne wil een verbod instellen op het houden van dieren in kooien. De Commissie gaf aan een brede impact assessment uit te voeren voordat er concrete wetgevingsvoorstellen zullen worden gedaan. Voor het financieren van de noodzakelijke aanpassingen die boeren zullen moeten maken naar aanleiding van deze wetgevingsvoorstellen werd verwezen naar plattelandsontwikkelingsgelden en de gelden die via de nationaal strategische plannen kunnen worden vastgelegd.

Enkele lidstaten gaven aan dat het uitfaseren van kooisystemen erg lastig is. Daarnaast waren er lidstaten die aandacht vroegen voor de hoge kosten die met deze verandering gepaard zouden gaan. Ook werd gewezen op de gevolgen voor voedselzekerheid en het risico van het verplaatsen van productie naar derde landen met een lagere dierenwelzijnsgraad. Enkele lidstaten vroegen daarom aandacht voor reciprociteit. Nederland heeft steun uitgesproken voor het uitfaseren van kooisystemen. Daarbij is benadrukt dat het houden van nertsen hier ook onder valt en nogmaals gewezen op het Nederlandse initiatief voor een verbod op pelsdierhouderij.

Verbod op het doden van mannelijke eendagskuikens in de leghennen-sector

Bij de introductie van het verzoek om het doden van mannelijke eendagskuikens uit te bannen, gaf Frankrijk aan dat het veel tijd en geld had uitgetrokken om nieuwe technieken beschikbaar te maken. Frankrijk wil per begin 2022 het doden van eendagskuikens stoppen. Zij gaf aan haar expertise met andere landen te willen delen. Het verzoek werd breed gesteund, waarbij enkele lidstaten opmerkten nog niet op technologisch niveau te zijn om stelselmatig gebruik te kunnen maken van deze technieken. Nederland heeft steun uitgesproken voor het verzoek.

Dierenwelzijn in de kalkoehouderij

Ten aanzien van het door Oostenrijk geïnitieerde voorstel om het dierenwelzijn in de kalkoehouderij te verbeteren kwam er veel steun. Door verschillende lidstaten werd aangegeven dat hierbij rekening zou moeten worden gehouden met de nieuwste wetenschappelijke basis.

Overige diversen punten

De Raad sprak over kwesties in verband met extreme weersomstandigheden en andere omstandigheden met implicaties voor de Europese landbouw. Het ging onder meer om de gevolgen van de strenge vorst voor de productie van olijven en olijfolie in Griekenland, de recente bosbranden in Cyprus, de impact van de recente overstromingen in Duitsland, België, Nederland en Luxemburg, de hoge prijs van diervoeder en de gevolgen daarvan voor de dierlijke sector, het belang van investeringen in de bijenteelt, en de recente uitbraak van Afrikaanse varkenspest bij gehouden varkens in Duitsland. Veel lidstaten spraken steun uit voor de gebieden die getroffen zijn door extreme weersomstandigheden.

Lunch met digitale aanwezigheid van USDA Secretary Tom Vilsack

Tijdens de lunch voegde Tom Vilsack, Minister van Landbouw van de Verenigde Staten, zich per videoverbinding bij het gezelschap. Zij spraken onder meer over klimaatactie, duurzame voedselsystemen en de aanstaande top over voedselsystemen van de Verenigde Naties in New York.

II. Technische wijziging Gemeenschappelijk Visserijbeleid

Ter informatie laat ik u weten dat op 5 juli 2021 de Europese Commissie een voorstel tot het wijzigen van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid (GVB) heeft gepubliceerd. In het GVB is onder andere de toegang tot de EU-wateren, specifiek voor de 12-mijlszone van lidstaten en de 100 mijlszone van de buitenregio's, vastgelegd. Deze regels voor toegang gelden tot en met 2022. De Commissie wil met deze wijziging garanderen dat er ook na 2022 regels gelden voor toegang tot deze wateren.

Ik steun het voornemen van de Commissie om deze regelgeving aan te passen, zodat er ook na 2022 toegang is tot deze gebieden. Het is echter belangrijk dat deze toegang niet voor 10 jaar wordt vastgelegd – zoals voorgesteld door de Europese Commissie – maar voor een kortere periode. Dit omdat ik van mening ben dat een wijziging van het GVB op dit vlak in samenhang moet worden gezien met een eventuele herziening van het GVB. Een evaluatie van het GVB wordt voorzien in 2022. Daarom zal ik in de verdere besprekingen over het voorstel aangeven dat Nederland de voorgestelde wijziging van het GVB kan steunen, maar wel voor een kortere periode dan is opgenomen in het voorstel.

III. Hervorming Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Het op 25 juni bereikte politieke akkoord tussen de Raad en Europees Parlement is de afgelopen weken in technische besprekingen in juridische teksten uitgewerkt. Op vrijdag 23 juli heeft het Sloveense voorzitterschap de overeengekomen juridische teksten namens de lidstaten aan het Europees Parlement toegezonden. Nu deze meer procedurele stap is gezet, is de verwachting dat zowel de Raad als het Europees Parlement eind oktober of begin november hun formele akkoord op de drie verordeningen geven. In de tussenliggende tijd worden de teksten juridisch gecontroleerd en vertaald. Na goedkeuring van de Nationale strategische plannen medio 2022 zal het nieuwe GLB dan per 1 januari 2023 ingaan.

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten